

A kábítószerrel és kábító hatású anyagokkal összefüggő bűncselekmények - vázlat

A kábítószerrel és kábító hatású anyagokkal összefüggő bűncselekmények rendszere a 2012. évi C. tv-ben

1. **Kábítószer-kereskedelem (176-177. §§)**
 - a. terjesztői típusú magatartások (176. §)
 - b. súlyosabb megítélésű terjesztői típusú magatartások - 18. év alatti személyek védelmét szolgáló rendelkezések (177. §)
 2. **Kábítószer birtoklása (178-179. §§)**
 - a. fogyasztói típusú magatartások (178. §)
 - b. súlyosabb megítélésű fogyasztói típusú magatartások - 18. év alatti személyek védelmét szolgáló rendelkezések (179§)
- + büntethetőséget megszüntető ok (180. § (1) bek.), enyhítő rendelkezések (180. § (3) bek)
3. **Kóros szenvedélykeltés (181. §)**
 4. *Kábítószer készítésének elősegítése (182. §)*
 5. *Kábítószer-prekurzorral visszaélés (183. §)*
 6. **Új pszichoaktív anyaggal visszaélés (184. §)**

Valamennyi bűncselekmény közös *jogi tárgya*: az emberek egészségének sérthetetlenségéhez (a közegészséghez) fűződő társadalmi érdek.

A kábítószer fogalma

Btk. 459. § (1) bek. 18. pont:

- a) az 1988. évi 17. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egységes Kábítószer Egyezmény módosításáról és kiegészítéséről szóló, Genfben, 1972. március 25-én kelt Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített, az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott anyag,
- b) az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott veszélyes pszichotróp anyag és
- c) az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló törvény mellékletében meghatározott pszichotróp anyag

A csekély, jelentős és különösen jelentős mennyiség fogalma (Btk. 461. §)

Csekély mennyiség – mind a négy tényállás esetében privilegizáló körülmény

- a Btk. a kábítószer bázis formában megadott tiszta hatóanyag-tartalma alapján határozza meg (Pl. amfetamin - 0,5 grammot, heroin - 0,6 grammot, kokain - 2 grammot meg nem haladó mennyiség)
- kannabisz növény esetén – ha a növényegyedek száma legfeljebb 5
- a fél nem sorolt szerek esetében - ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának hétszeres mértékét nem haladja meg

Jelentős mennyiség - mind a négy tényállás esetében minősítő körülmény

- a meghatározott csekély mennyiség felső határának hússzorosát meghaladó
- ill. a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának száznegyvenszeres mértékét meghaladó

Különösen jelentős mennyiség – a fogyasztói típusú magatartások esetében minősítő körülmény

- a meghatározott csekély mennyiség felső határának kétszázszorosát meghaladó
- ill. a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának ezernégyszázszoros mértékét meghaladó

Kábítószer-kereskedelem (176-177. §§)

Terjesztői típusú magatartások (Btk. 176. §)

Jogi tárgy: ld.fent

Elkövetési tárgy: kábítószer

Elkövetési magatartások:

kínálás: „más személy felhívása kábítószer átvételére. Akkor kell megállapítani, ha a felhívás eredménytelen marad”

átadás: „Kábítószer átadásának akkor minősül az elkövetési magatartás, ha egy meghatározott személy részére történik. Aki a kábítószerrel több személynek juttatja, a kábítószer forgalomba hozatalát, illetve a kábítószerrel kereskedést valósítja meg.”

forgalomba hozatal: „Kábítószerrel hoz forgalomba, aki azt több, esetleg meg nem határozható számú személynek juttatja. A forgalomba hozatal úgy is történhet, hogy az elkövető csak egy személlyel áll közvetlen kapcsolatban (neki adja át a kábítószerrel), de nem kizárólag azzal a szándékkal, hogy az a megszerző maga fogyassza el, hanem avégett, hogy másnak vagy másoknak továbbadja. Az elkövetőnek erre a szándékára - az eset egyéb körülményei mellett - az átadott kábítószer mennyiségéből is következtetni lehet. A forgalomba hozatal akár ellenérték fejében, akár ingyenesen történhet.”

kereskedés: „A kábítószerrel kereskedés tágabb körű, mint a kábítószer forgalomba hozatala. Magában foglal bármilyen tevékenységet, amely elősegíti a kábítószer eljuttatását a viszonteladóhoz, illetve a fogyasztóhoz, így pl. a kábítószer csomagolását, tárolását, szállítását, elosztását. Az elkövető haszonszerzésre törekedve működik közre a kábítószer forgalmazásában.”

(az idézőjelben szereplő szöveg forrása: BKv 57.)

Alany: bárki

Bűnösség: kizárólag szándékosan követhető el

Minősített esetek:

- bünszövetségben (176 § (2) a)) – fogalmát ld. Btk. 459. § (1) bek. 2. pont
- hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva (176 § (2) b)) – hivatalos személy fogalma: Btk. 459. § (1) bek. 11. pont; közfeladatot ellátó személy fogalma: Btk. 459. § (1) bek. 12. pont
- a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a NAV létesítményében (176 § (2) c))
- jelentős mennyiségre (176 § (3))

Sui generis bűnsegédi jellegű magatartásként büntetendő a cselekmények vonatkozásában az anyagi eszközök szolgáltatása is (176 § (4))

Privilegizált alakzat – a „kínál” és „átad” elkövetési m.-ok esetében a csekély mennyiségre való elkövetés (176 § (5))(de a bünszövetségben való elkövetés esetén nem.)

Büntetendő az előkészület is (176 § (6))

18. életévüket be nem töltött személyek védelmét szolgáló rendelkezések (Btk. 177. §)

Elkövetési magatartás: a terjesztői típusú m. (kínál, átad, forgalomba hoz, kereskedik)

Speciális vonásai a 176. §-hoz képest:

+ **jogi t.:** 18. életévüket be nem töltött személyek kábítószer-fogyasztásának, valamint az illegális drogterjesztésben való részvételük megakadályozásához fűződő társadalmi érdek

Speciális alany: 18. életévét betöltött személy

Speciális passzív alany (177. § (1) bek. a)): 18. életévét be nem töltött személy

Speciális elkövetési mód: (177. § (1) bek. b)): 18. életévét be nem töltött sz. felhasználásával

Speciális elkövetési hely (177. § (1) bek. c)): oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, ill. annak közvetlen környezetében

A 176. §-ban foglaltakhoz képest a bcs. valamennyi alakzatát egy szinttel súlyosabban rendeli büntetni a tv.

KÁBÍTÓSZER-KERESKEDELEM	
176. §	177. §
<p>Jogi t. - az emberek egészségének sérthetlenségéhez (a közegészséghez) fűződő társadalmi érdek</p> <p>Elkövetési tárgy: kábítószer</p> <p>Alany: bárki</p> <p>Bűnösség: kizárólag szándékosan követhető el</p>	<p>Jogi t. - az emberek egészségének sérthetlenségéhez (a közegészséghez) fűződő társadalmi érdek</p> <p>+ 18. életévüket be nem töltött személyek kábítószer-fogyasztásának, valamint az illegális drogterjesztésben való részvételük megakadályozásához fűződő társ. érdek</p> <p>Elkövetési tárgy: kábítószer</p> <p>Alany: 18. életévét betöltött személy</p> <p>Bűnösség: kizárólag szándékosan követhető el</p> <p><i>A 176. §-ban foglaltakhoz képest a bcs. valamennyi alakzatát egy „szinttel” súlyosabban rendeli büntetni a tv.</i></p>
<p>(1)Alapeset (elk. mt.: kínál, átad, forgalomba hoz, kereskedik)</p>	<p>(1)Alapeset a) spec. passzív alany (18. életévét be nem töltött személy) + kínál, átad elk. mt. b) spec. elk. mód (18. életévét be nem töltött személy felhasználásával) + forgalomba hoz, kereskedik elk. mt. c) spec. elk. hely (oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében) + kínál, átad, forgalomba hoz, kereskedik elk. mt.</p>
<p>(2) Minősített esetek a) bünszövetségben; b) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva c) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal létesítményében</p>	<p>(2) Minősített esetek a) jelentős mennyiségű kábítószerre, b) bünszövetségben, c) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva</p>
<p>(3) Minősített esetek jelentős mennyiségű kábítószerre</p>	
<p>(4) az (1)-(3) bek. meghatározott magat. elkövetéséhez anyagi eszközök szolgáltatása</p>	<p>(3) az (1)-(2) bek. meghatározott magat. elkövetéséhez anyagi eszközök szolgáltatása</p>
<p>(5) privilegizált esetek Az (1) ill. (2) bekezdésben meghatározott körülmények esetében, ha az elkövető <i>csékelly</i> mennyiségű kábítószerrel <i>kínál</i> vagy <i>átad</i> (kiv. bünszövetségben való elkövetés)</p>	<p>(4) privilegizált esetek Ha a kínál vagy átad elk. mt.-t <i>csékelly</i> mennyiségű kábítószerre követik el; illetve ha ezt hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva, teszi</p>
<p>(6) büntetendő előkészület Az (1), (2) és (3) bek.-ben meghatározott magatartások vonatkozásában</p>	<p>(5) büntetendő előkészület Az (1) és (2) bek.-ben meghatározott magatartások vonatkozásában</p>

Kábítószer birtoklása (178-179. §§)

Fogyasztói típusú magatartások Btk. 178. §

Jogi tárgy: ld.fent

Elkövetési tárgy: kábítószer

Elkövetési magatartás:

termesztés: „Vannak olyan növények, amelyek, illetve melyek részei (termése, levelei stb.) szerepelnek a kábítószeres jegyzékén, és jelentősebb feldolgozás nélkül felhasználhatók kábítószerként. Ezek termesztése befejezett bűncselekmény. Az ilyen növények „termesztése” és ezzel a bűncselekmény megvalósulása attól az időponttól kezdve állapítható meg, amikor a növény - esetleg gondozás mellett - már önállóan fejlődik.”

előállítás: „kábítószer elkészítése több műveletet igényelhet, „előállításnak” azonban csak az olyan műveletek tekinthetők, amelyek közvetlen eredménye már maga a fogyasztható kábítószer.”

megszerzés: „a kábítószer megszerzése (...) a birtokba vételét jelenti.” „A kábítószer megszerzése történhet az azzal rendelkező személlyel való megegyezés útján (ingyenes vagy visszerthes ügylet alapján), de enélkül is. Az utóbbi esetben a cselekmény más bűncselekmény tényállását is megvalósíthatja. Ilyenkor bűnhalmazat létesül.”

tartás: kábítószer birtoklása, raktározása, elrejtése

az országba behozatal, kivitel, az ország területén átszállítás

fogyasztás: minden olyan cselekmény, melynek eredményeként a kábítószer az emberi szervezetbe bejut, és ott hatást képes kifejteni (*privilegizált alakzataként, szubszidiárius cselekményként a 178. § (6) bek.-ben van szabályozva*)

(az idézőjelben szereplő szöveg forrása: BKv 57.)

18. életévüket be nem töltött személyek védelmét szolgáló rendelkezések (179. §)

Elkövetési magatartás: a fogyasztói típusú magat. (*termeszt, előállít, megszerz, tart, ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít*)

Speciális vonásai a 178. §-hoz képest:

+ **jogi t.:** 18. életévüket be nem töltött személyek kábítószer-fogyasztásának, valamint az illegális drogterjesztésben való részvételük megakadályozásához fűződő társ. érdek

Speciális alany: 18. életévét betöltött személy

Speciális elkövetési mód: (179. § (1) bek. a); (2) bek.): 18. életévét be nem töltött sz. felhasználásával

Speciális elkövetési hely (179. § (1) bek. b)): oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, ill. annak közvetlen környezetében

Privilegizált alakzata a meghatározott magatartások csekély mennyiségre való elkövetése (179. § (6)) (**DE! a fogyasztás ezen tényállás keretében nem**)

A 178. §-ban foglaltakhoz képest a bcs. valamennyi alakzatát egy szinttel súlyosabban rendeli büntetni a tv.

KÁBÍTÓSZER BIRTOKLÁSA

178. §	179. §
<p>Jogi t. - az emberek egészségének sérthetlenségéhez (a közegészséghez) fűződő társadalmi érdek</p> <p>Elkövetési tárgy: kábítószer</p> <p>Alany: bárki</p> <p>Bűnösség: kizárólag szándékosan követhető el</p>	<p>Jogi t. - az emberek egészségének sérthetlenségéhez (a közegészséghez) fűződő társadalmi érdek</p> <p>+ 18. életévüket be nem töltött személyek kábítószer-fogyasztásának, valamint az illegális drogterjesztésben való részvételük megakadályozásához fűződő társ. érdek</p> <p>Elkövetési tárgy: kábítószer</p> <p>Alany: 18. életévét betöltött személy</p> <p>Bűnösség: kizárólag szándékosan követhető el</p> <p><i>A 178. §-ban foglaltakhoz képest a bcs. valamennyi alakzatát egy „szinttel” súlyosabban rendeli büntetni a tv.</i></p>
<p>(1) Alapeset (elk. mt.: természet, előállít, megszerez, tart, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít)</p>	<p>(1) Alapeset a) <i>spec. elk. mód</i> (18. életévét be nem töltött személy felhasználásával) + természet, előállít, megszerez, tart elk. mt. b) <i>spec. elk. hely</i> (oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében) + természet, előállít, megszerez, tart elk. mt. (2) <i>spec. elk. mód</i> (18. életévét be nem töltött személy felhasználásával) + az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít elk. mt.</p>
<p>(2) Minősített esetek aa) üzletszerűen ab) bünszövetségben; ac) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva b) jelentős mennyiségű kábítószerre c) különösen jelentős mennyiségű kábítószerre</p>	<p>(3) Minősített esetek aa) bünszövetségben, ab) üzletszerűen ac) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva b) jelentős mennyiségű kábítószerre c) különösen jelentős mennyiségű kábítószerre</p>
<p>(3) az (1)-(2) bek. meghatározott magat. elkövetéséhez anyagi eszközök szolgáltatása</p>	<p>(4) az (1), (2) és (3) bek. meghatározott magat. elkövetéséhez anyagi eszközök szolgáltatása</p>
<p>(4) büntetendő előkészület Az (1) és (2) bek.-ben meghatározott magatartások vonatkozásában</p>	<p>(5) büntetendő előkészület Az (1), (2) és (3) bek.-ben meghatározott magatartások vonatkozásában</p>
<p>(5) privilegizált esetek Az (1) bek. ill. a (2) bek. aa) és ac) pontjában meghatározott körülmények esetében, ha azt az elkövető <i>csekély mennyiségű</i> kábítószerre követi el (kiv. bünszövetségben való elkövetés)</p>	<p>(6) privilegizált esetek Az (1) és (2) bek. ill. a (3) bek. ab) és ac) pontjában meghatározott körülmények esetében, ha azt az elkövető <i>csekély mennyiségű</i> kábítószerre követi el (kiv. bünszövetségben való elkövetés)</p>
<p>(6) privilegizálteset, szubszidiárius cselekmény kábítószerrel fogyaszt, illetve csekély mennyiségű kábítószerrel fogyasztás céljából megszerez vagy tart, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg</p>	

Lehetőség a büntető útról való elterelésre – büntethetőséget megszüntető ok (Btk. 180. (1) bek.):

Nem büntethető az elkövető

- kizárólag fogyasztói típusú magatartások (termesztés, előállítás, megszerzés, tartás, illetve kábítószer-fogyasztás),
- saját használatra
- csekély mennyiségre való elkövetése esetén,
- ha a bűncselekmény elkövetését beismeri, és
- az elsőfokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos,
 - kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben,
 - kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült,
 - vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

Btk. 180. § (2): Kizárt e rendelkezés alkalmazása, ha bcs. elkövetését megelőző 2 éven belül

- már alkalmazták vele szemben az elterelést, vagy
- kábítószer-kereskedelem vagy kábítószer birtoklása miatt megállapították a büntetőjogi felelősségét

Enyhítő szakasz (180. § (3) bek)

A 178. § (1) és (5)-(6) bekezdés, illetve a 179. § (1)-(2) és (6) bekezdés esetén - ha az (1) bekezdés nem alkalmazható - a büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elkövető a vádemelésig lehetővé teszi a kábítószer értékesítő személy kilétének megállapítását.

Halmazati kérdések

Természetes egység – azonos tényállásba ütköző különböző elkövetési magatartások, vagy azok többszöri megvalósulása esetén

(a 176. és 177. §, illetőleg a 178 és 179. § külön tá.-ok)

Ekkor a a kábítószer-mennyiségek tiszta hatóanyag-mennyiségeit összegezni kell. (1/2007. BJE)

Az kábítószer-kereskedelem és a kábítószer birtoklása halmazatban állhat egymással (kiv. ha az elkövető a kábítószer értékesítés végett termeszt vagy előállítja)

Kóros szenvedélykeltés - Btk 181. §

Jogi tárgy: uaz, mint a kábítószer-tényállások esetében, + a 18. életévüket be nem töltött személyek egészségének védelméhez fűződő társadalmi érdek

Elkövetési tárgy: *kábítószernek nem minősülő* kábító hatású anyag, ill. szer (minden olyan anyag vagy szer, ami nem minősül kábítószernek, de bódulatot idéz elő; pl. különböző gyógyszerek, ragasztóanyagok, festékek, oldószerek) [(1) bek a); (2)bek.]

Passzív alany: 18. életévét be nem töltött személy

Elkövetési magatartás:

Rábírás: felbujtói jellegű magatartás; az elkövető magatartásának hatására alakul ki a szer fogyasztásának szándéka

Rábírni törekvés: sikertelen felbujtói magatartás, sui generis előkészületi cselekmény

Segítségnyújtás: fizikai vagy pszichikai jellegű, megvalósulhat mulasztással is *(a szer fogyasztásának szándéka már korábban kialakult)*

Alany: 18. életévét betöltött személy

Bűnösség: kizárólag szándékosan követhető el

Halmazati kérdések: ha a (2) bek. ben foglalt magatartást új pszichoaktív anyag vonatkozásában valósítja meg az elkövető, a halmazat csak látszólagos, mivel a kóros szenvedélykeltés e fordulata **SZUBSZIDIÁRIUS** jellegű.

Új pszichoaktív anyaggal visszaélés (184. §)

Jogi tárgy: u.az

Elkövetési tárgy: új pszichoaktív anyag – ún. „dizájner-drogok”

Fogalma: **2005. évi XCV. törvény 1. § 37. pont:**

új pszichoaktív anyag: olyan, a forgalomban újonnan megjelent, gyógyászati felhasználással nem rendelkező anyag vagy vegyületcsoport, amely a központi idegrendszer működésének befolyásolása révén alkalmas a tudatállapot, a viselkedés vagy az érzékelés módosítására, megváltoztatására, és ezért hasonló mértékű fenyegetést jelenthet a közegészségügyre, mint [a kábítószernek minősülő] anyagok, és erre tekintettel azt a Kormány rendeletében ilyen anyaggá minősítette

Elkövetési magatartások: az ország területére behozatal, onnan való kivitel, vagy azon átszállítás; előállítás, kínálás, átadás, forgalomba hozatal, kereskedés

(a fogyasztói és terjesztői típusú magatartásokra ugyanaz a büntetési tételkeret vonatkozik)

!!! az új pszichoaktív szerek fogyasztása nem büntetendő (sem a „fogyaszt”, sem a „megszerez”, „tart” magatartások nem szerepelnek a tényállás elkövetési magatartásai között)

Alanya: bárki

Bűnösség: csak szándékosan követhető el